

RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY 2008/841/SVV

Z 24. OKTÓBRA 2008 O BOJI PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

Úradný vestník EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42 - 45

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 29, článok 31 ods. 1 písm. e) a článok 34 ods. 2 písm. b),

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

keďže:

(1) Cieľom Haagskeho programu je zlepšiť spoločnú schopnosť Únie a členských štátov, aby mohli okrem iného bojovať proti nadnárodnému organizovanému zločinu. O dosiahnutie tohto cieľa sa treba snažiť najmä prostredníctvom aproximácie právnych predpisov. S cieľom čeliť nebezpečenstvu a šíreniu zločineckých organizácií a účinne reagovať na očakávania občanov a vlastné požiadavky je potrebné, aby členské štáty Európskej únie medzi sebou užšie spolupracovali. V tejto súvislosti bod 14 záverov Európskej rady v Bruseli zo 4. a 5. novembra 2004 uvádza, že občania Európy očakávajú od Európskej únie, že prijme účinnejší spoločný prístup k cezhraničným problémom, akým je napríklad organizovaný zločin, pričom zabezpečiť dodržiavanie základných práv a slobôd.

(2) Komisia vo svojom oznámení z 29. marca 2004 o opatreniach, ktoré je potrebné prijať na boj proti terorizmu a iným formám závažnej trestnej činnosti, uviedla, že prostriedky na boj proti organizovanému zločinu v EÚ je potrebné posilniť a že vypracuje rámcové rozhodnutie, ktoré nahradí jednotnú akciu 98/733/SVV z 21. decembra 1998, ktorou sa stanovuje, že účasť v zločineckej organizácii je v členských štátoch Európskej únie trestným činom².

(3) Bod 3.3.2. Haagskeho programu stanovuje, že aproximácia hmotného trestného práva slúži na účely uľahčenia vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí a policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach a týka sa oblastí obzvlášť závažnej trestnej činnosti, ktorá má cezhraničné rozmery, a že by sa mali uprednostniť oblasti trestnej činnosti, ktoré sa konkrétne uvádzajú v zmluvách. Definície trestných činov, ktoré súvisia s účasťou v zločineckej organizácii, by sa preto mali vo všetkých členských štátoch aproximovať. Toto rámcové rozhodnutie by teda malo zahŕňať trestné činy, ktoré zvyčajne páchajú zločinecké organizácie. Malo by okrem toho stanoviť tresty, ktoré by zodpovedali závažnosti týchto trestných činov, voči fyzickým a právnickým osobám, ktoré ich spáchali alebo sú za ne zodpovedné.

(4) Povinnosti vyplývajúce z článku 2 písm. a) by nemali mať vplyv na slobodu členských štátov klasifikovať za zločinecké organizácie aj iné skupiny osôb, napríklad skupiny, ktorých cieľom nie je finančný ani iný hmotný prospech.

(5) Povinnosti vyplývajúce z článku 2 písm. a) by nemali mať vplyv na slobodu členských štátov vykladať pojem "trestnej činnosti" tak, že znamená vykonanie materiálnych skutkov.

(6) Európska únia by mala nadviazať na významné kroky, ktoré uskutočnili medzinárodné organizácie, najmä na dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému

¹ Stanovisko prijaté po nepovinnnej konzultácii (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

² Ú v. ES L 351, 29.12.1998, s. 1.

organizovanému zločinu ("Dohovor z Palerma"), ktorý bol uzavretý v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2004/579/ES³.

(7) Keďže ciele tohto rámcového rozhodnutia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodu rozsahu opatrení ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pri uplatnení článku 2 druhého odseku Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality toto rámcové rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(8) Toto rámcové rozhodnutie dodržiava základné práva a zásady, ktoré uvádza Charta základných práv Európskej únie, a najmä jej články 6 a 49. Žiadna časť tohto rámcového rozhodnutia nie je myslená ako zredukovanie alebo obmedzenie vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa základných práv alebo slobôd, ako je právo na riadny proces, právo na štrajk, sloboda zhromažďovania a združovania, sloboda tlače alebo prejavu vrátane práva každého človeka zakladať na obranu svojich záujmov odbory alebo vstupovať do nich a s ním súvisiaceho práva demonštrovať.

(9) Jednotná akcia 98/733/SVV by sa preto mala zrušiť,

PRIJALA TOTO RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE:

Článok 1

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rámcového rozhodnutia:

1. "zločinecká organizácia" je štruktúrovaná skupina, ktorá existuje dlhšie obdobie, ktorú tvoria viac ako dve osoby páchajúce spoločne trestné činy, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie s hornou hranicou najmenej štyri roky alebo prísnejší trest, aby priamo alebo nepriamo získali finančný alebo iný hmotný prospech;

2. "štruktúrovaná skupina" je skupina, ktorá nebola vytvorená náhodne na účel bezprostredného spáchania trestného činu a ktorá nemusí mať formálne rozdelené úlohy svojich členov, pokračovanie členstva ani rozvinutú štruktúru.

Článok 2

Trestné činy súvisiace s účasťou v zločineckej organizácii

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa jedno alebo oboje konania súvisiace so zločineckou organizáciou považovali za trestný čin:

a) konanie osoby, ktorá s úmyslom a s vedomím cieľa a všeobecnej činnosti zločineckej organizácie alebo jej zámeru spáchať dotknuté trestné činy sa aktívne podieľa na trestnej činnosti organizácie vrátane poskytovania informácií alebo hmotných prostriedkov, náborom nových členov a všetkými druhmi financovania jej činností, s vedomím, že takáto účasť prispieje k uskutočňovaniu trestnej činnosti organizácie;

b) konanie osoby, ktoré spočíva v dohode s jednou alebo niekoľkými osobami o uskutočnení činnosti, ktorá, ak sa uskutoční, povedie k spáchaniu trestných činov uvedených v článku 1, a to aj vtedy, ak sa táto osoba nepodieľa na samotnom uskutočňovaní tejto činnosti.

³ Ú v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 69.b

Článok 3**Tresty**

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby:

- a) pre trestný čin uvedený v článku 2 písm. a) bola horná hranica sadzby trestu odňatia slobody najmenej v rozsahu od dvoch do piatich rokov alebo
- b) pre trestný čin uvedený v článku 2 písm. b) bola horná hranica sadzby trestu odňatia slobody rovnaká ako v prípade trestného činu, ku ktorému dohoda smeruje, alebo horná hranica sadzby trestu odňatia slobody bola najmenej v rozsahu od dvoch do piatich rokov.

2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa skutočnosť, že trestné činy uvedené v článku 2, ako ich určuje tento členský štát, sa spáchali v rámci zločineckej organizácie, mohla považovať za priťažujúcu okolnosť.

Článok 4**Osobitné okolnosti**

Každý členský štát môže prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa tresty uvedené v článku 3 mohli znížiť alebo aby páchatel mohol byť oslobodený od trestu, ak napríklad:

- a) ukončí svoju trestnú činnosť a
- b) poskytne správnym alebo súdnym orgánom informácie, ktoré by inak nemohli získať, a tým im pomôže:
 - i) zabrániť následkom trestného činu, ukončiť ich alebo zmierniť;
 - ii) odhaliť alebo postaviť pred súd ostatných páchatelov;
 - iii) nájsť dôkazy;
 - iv) zbaviť zločineckú organizáciu nelegálnych zdrojov alebo výnosov z jej trestnej činnosti alebo
 - v) zabrániť spáchaniu ďalších trestných činov uvedených v článku 2.

Článok 5**Zodpovednosť právnických osôb**

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby právnické osoby mohli byť uznané za zodpovedné za ktorýkoľvek z trestných činov uvedených v článku 2, ak ich spáchala v ich prospech akákoľvek osoba, ktorá koná buď individuálne, alebo ako člen orgánu právnickej osoby, a ktorá má v tejto právnickej osobe vedúcu pozíciu na základe:

- a) splnomocnenia zastupovať právnickú osobu alebo
- b) právomoci prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby, alebo
- c) právomoci vykonávať kontrolu v právnickej osobe.

2. Členský štát prijme tiež opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby právnické osoby mohli byť uznané za zodpovedné v prípade, že nedostatočný dohľad alebo kontrola osoby uvedenej v odseku 1 umožnila spáchanie niektorého z trestných činov uvedených v článku 2 osobou, ktorá je jej podriadená, v prospech tejto právnickej osoby.

3. Zodpovednosť právnických osôb podľa odsekov 1 a 2 nemá vplyv na trestné stíhanie fyzických osôb, ktoré sú páchatelmi alebo účastníkmi niektorého z trestných činov uvedených v článku 2.

4. Na účely tohto rámcového rozhodnutia "právnická osoba" je akýkoľvek subjekt, ktorý má právnu subjektivitu podľa uplatniteľného práva, s výnimkou štátov alebo verejnoprávných orgánov, ktoré vykonávajú štátnu moc, a verejnoprávných medzinárodných organizácií.

Článok 6

Tresty pre právnické osoby

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa právnickej osobe trestne zodpovednej podľa článku 5 ods. 1 ukladali účinné, primerané a odrádzajúce tresty, ktoré zahŕňajú pokuty trestnej alebo inej povahy a ktoré môžu zahŕňať iné tresty, ako napríklad:

- a) vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo verejnú pomoc;
- b) dočasný alebo trvalý zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- c) nariadenie súdneho dohľadu;
- d) súdne rozhodnutie o zrušení (právnickej osoby);
- e) dočasné alebo trvalé zatvorenie zariadení, ktoré sa použili na spáchanie trestného činu.

2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa právnickej osobe trestne zodpovednej podľa článku 5 ods. 2 ukladali účinné, primerané a odrádzajúce tresty alebo opatrenia.

Článok 7

Právomoc a koordinácia trestného stíhania

1. Každý členský štát zabezpečí, aby jeho právomoc zahŕňala aspoň prípady, v ktorých sa trestné činy uvedené v článku 2 spáchali:

a) v celom rozsahu alebo čiastočne na jeho území bez ohľadu na to, kde má zločinecká organizácia sídlo alebo kde vykonáva svoju trestnú činnosť;

b) jedným z jeho štátnych príslušníkov alebo

c) v prospech právnickej osoby, ktorá je usadená na území daného členského štátu.

Členský štát môže rozhodnúť, že neuplatní pravidlá právomoci stanovené v písmenách b) a c), ak sa trestné činy uvedené v článku 2 spáchali mimo jeho územia, alebo že ich uplatní iba v osobitných prípadoch alebo za osobitných okolností.

2. Ak trestný čin uvedený v článku 2 patrí do právomoci viac ako jedného členského štátu a ak ktorýkoľvek z dotknutých členských štátov môže viesť zákonné trestné stíhanie na základe rovnakých skutočností, dotknuté členské štáty spolupracujú pri rozhodovaní o tom, ktorý z nich bude stíhať páchateľa, s cieľom sústrediť trestné stíhanie len do jedného členského štátu, ak to bude možné. Členské štáty sa môžu na tento účel obrátiť na Eurojust alebo akýkoľvek iný orgán alebo mechanizmus zriadený v rámci Európskej únie s cieľom uľahčiť spoluprácu medzi svojimi justičnými orgánmi a koordináciu svojich činností. Osobitne sa zohľadňujú tieto faktory:

- a) členský štát, na území ktorého sa trestné činy spáchali;
- b) členský štát, v ktorom má páchateľ miesto pobytu alebo jej jeho štátnym príslušníkom;
- c) členský štát, z ktorého pochádzajú obeť;
- d) členský štát, na ktorého území sa našiel páchateľ.

3. Členský štát, ktorý podľa svojho práva zatiaľ nevydáva ani neodovzdáva vlastných štátnych príslušníkov, prijme nevyhnutné opatrenia na stanovenie svojej právomoci vo vzťahu

k trestným činom uvedeným v článku 2, a ak je to vhodné, na ich stíhanie, ak ich spáchajú jeho štátni príslušníci mimo jeho územia.

4. Tento článok nevylučuje výkon právomoci v trestných veciach, tak ako to stanovuje členský štát v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Článok 8

Absencia požiadavky oznámenia alebo obvinenia uskutočneného obeťami

Členské štáty zabezpečia, aby vyšetrovanie alebo trestné stíhanie trestných činov uvedených v článku 2 nezáviselo od oznámenia alebo obvinenia zo strany obeť trestného činu, prinajmenšom v prípade, ak sa skutky spáchali na území členského štátu.

Článok 9

Zrušenie existujúcich ustanovení

Jednotná akcia 98/733/SVV sa týmto zrušuje.

Odkazy na účasť v zločineckej organizácii v zmysle jednotnej akcie 98/733/SVV v opatreniach, ktoré sa prijali podľa hlavy VI Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, sa považujú za odkazy na účasť v zločineckej organizácii v zmysle tohto rámcového rozhodnutia.

Článok 10

Vykonávanie a oznamovanie

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia do 11. mája 2010.

2. Do 11. mája 2010 členské štáty doručia Generálnemu sekretariátu Rady a Komisii znenie ustanovení, ktorými transponujú do svojho vnútroštátneho práva povinnosti im uložené na základe tohto rámcového rozhodnutia. Na základe správy vypracovanej podľa týchto informácií a na základe písomnej správy Komisie Rada do 11. novembra 2012 preverí, v akom rozsahu členské štáty dosiahli súlad s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

Článok 11

Územné uplatňovanie

Toto rámcové rozhodnutie sa uplatňuje na Gibraltári.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

Toto rámcové rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.